

AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 61. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATINVERSENYÉNEK DÖNTŐ FORDULÓJA

A maiores kategória tétele

(2025. április 12. 12:00–16:00)

Phrixus és Helle

A görög-római mitológiai hagyomány egyik legősibb története azokról a válogatott hősekről szól, akik útnak indultak az Argón, az első hajón, hogy a Fekete-tengeren átkelve megszerezzék az aranygyapjút. Az alábbiakban ennek a kincsnek az eredettörténete következik, amely szorosan összefonódott Athamas király és Nephele felhőistennő gyermekeinek, Phrixusnak és Hellének a történetével.

Cum Nephele insania Liberi¹ concita silvam peteret, nec larem² mariti repeteret, Athamas novercam nomine Inonem³ liberis suis adduxit,⁴ quae odio novercali liberis exitium machinans matronas rogavit ut frumenta serenda⁵ corrumperent.⁶ Quo facto fames innata est.⁷ Cum ad Apollinem⁸ consultum civitas misisset,⁹ Ino nuntium corripit ut referret¹⁰ oraculum respondisse liberos Nephelae esse immolandos. Pater timens populi invidiam, liberos suos arbitrio novercae commisit, sed occulte illis remedium dedit. Ad Phrixum arietem vellus aureum habentem misit, qui eum cum sorore morti subtraxit. Deinde cum arieti adhaerentes mare supernatarent,¹¹ Helle in mare cecidit, et nomen ponto dedit, nam ex illa Hellespontus dicitur. Phrixus in Colchidem delatus arietem immolavit et vellus aureum in templo Martis dedicavit.

¹ Liber Bacchus másik neve. Az isten alakjához szorosan hozzátartozik, hogy gyakran bocsát örületet a halandókra.

² lar, laris m = ház, lakás

³ A tulajdonnév szótári alakja: Ino, Inonis f

⁴ Az adduco ige jelentése ebben a mondatban az uxorem ducere kifejezés segítségével ragadható meg leginkább.

⁵ sero 3 sevi, satus = elvet, elültet, bevet

⁶ A mítosz más elbeszéléseiből tudjuk, hogy Ino arra vette rá az asszonyokat, hogy férjük tudta nélkül pörköljék meg a búzaszemeket. A föld pedig, mivel megégetett búzaszemeket vetettek belé, nem hozta meg az évi termést.

⁷ innascor 3 = keletkezik, előáll

⁸ A küldöttség Apollo híres jósdájába, Delphoiba megy.

⁹ A mitto igének ebben a mondatban nincs direkt tárgya, a consulo ige supinuma a célját fejezi ki.

¹⁰ A refero ige jelentése ebben a mondatban: mond.

¹¹ supernato 1 = úszik, átúszik vmi fölött. A mítosz más verzióiban látunk példát arra is, hogy a testvérpár a kos hátán repülve menekül el.